
Nysa, ul. Bielawska, gm. loco, woj. opolskie, AZP 93-31/58

Informator Archeologiczny : badania 34, 245-246

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace wiązały się z położeniem łąw fundamentowych pod budynek do głębokości 1,70 m od powierzchni gruntu. Zarejestrowano: na głębokości około 1 m od powierzchni calcowy zgliniiony piasek, wyżej warstwy w znacznym stopniu przemieszane (o charakterze budowlanym, wyrównawczym i zasypiskowym), w części wschodniej działki relikty zabudowy nowożytniej najmłodszy, współczesny obiekt posiadał płytkie fundamenty kamienne (jedynie w okolicy południowo-zachodniego narożnika miał podpiwniczenie). Teren przez kilkanaście lat funkcjonował jako plomba między kamienicami. Materiał ceramiczny od późnośredniowiecznego do współczesnego.

Dokumentacja i materiały zabytkowe z badań znajdują się u WKZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

NOWE MIASTECZKO,
st. 4, wykop. I, gm. *loco*, woj. lubuskie, AZP 67-16/117

- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (grupa śląska) z przełomu epoki brązu i wczesnej epoki żelaza
- miasto z okresu późnego średniowiecza

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone od 13 września do 13 października przez dr. Jarosława Lewczuka (autor sprawozdania, Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Świdnicy k. Zielonej Góry). Finansowane przez Bank Spółdzielczy w Kożuchowie. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 225 m².

Teren objęty badaniami znajduje się w obrębie murów obronnych, przy wschodniej pierzei Rynku. W trakcie badań odsłonięto nawarstwienia związane z osadnictwem ludności kultury łużyckiej (grupa śląska) z przełomu epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (warstwa VI), a także nawarstwienia późnośredniowieczne i nowożytne (warstwy I-V, VII-XVI). Uchwycono również granicę między dwiema dawnymi parcelami.

Najstarsze nawarstwienia miejskie można datować dopiero na czasy około połowy XIV w., gdy zasiedlono i zabudowano 2 parcele przy Rynku. Bogate nawarstwienia z XV w. świadczą o intensywnym rozwoju tego ośrodka. Okres prosperity zakończył się wraz z pożarem miasta 9 stycznia 1634 r., gdy spłonęły m.in. 172 budynki, w tym zabudowa omawianych parceli, o czym świadczą uchwycone warstwy pożarowe. Kolejne budynki – o lekkiej konstrukcji – przetrwały tu aż po przełom XVIII i XIX w., gdy wzniesiono na omawianych parcelach murowane budynki mieszkalne, które przetrwały aż do 2. poł. XX wieku. Wypalone w bliżej nieznanym okolicznościach zostały rozebrane i zniwelowane już po II wojnie światowej.

Do najciekawszych i bardzo rzadkich znalezisk należą 2 monety. Pierwsza z nich to halersz z XV w., wybity w Kożuchowie (na awersie smukła litera „M”, na rewersie schematycznie przedstawiona wieża). Druga moneta to greszel z 1705 r., wybity we Wrocławiu, w czasie panowania cesarza austriackiego Leopolda I.

Dokumentacja i materiały zabytkowe z badań znajdują się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza w Świdnicy k. Zielonej Góry.

Badania nie będą kontynuowane.

Nowy Dwór, st. 7, gm. Pelplin, woj. pomorskie, AZP 20-44/55

patrz: wczesna epoka żelaza

NYSA, ul. Bielawska, gm. *loco*, woj. opolskie, AZP 93-31/58

- miasto (XIII-XX w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone od 12 października do 2 listopada pod kierunkiem mgr. Mariusza Krawczyka (Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska ERA Mariusz Krawczyk w Nysie). Finansowane przez inwestora.

Badania miały charakter ratowniczy ze względu na planowaną zabudowę handlowo-mieszaniową. W 2000 roku badania przeprowadzono w południo-

wej części średniowiecznego miasta, tzw. Nowego Miasta. Założony wykop miał powierzchnię około 5 arów i głębokość około 4 m. W badanych warstwach stwierdzono: do głębokości około 2 m nawarstwienia gruzowiskowo-zasypanych wraz z relikami murów fundamentów dawnej zabudowy. Poniżej wystąpiły nawarstwienia kulturowe miasta średniowiecznego i nowożytnego zawierające humus ze szczątkami organicznymi. Odsłonięto konstrukcje drewniane 4 kloak. W wypełniskach kloak znaleziono ceramikę: liczne całe naczynia i ich fragmenty, kawałki kafli, fragmenty naczyń i innych wyrobów szklanych, liczne kości zwierzęce i inne szczątki organiczne (pestki owoców, łupiny orzechów). W pozostałych warstwach kulturowych odkryto znaleziska związane z etapami rozwoju miasta: fragmenty ceramiki, wyroby i ścinki skórzane, fragmenty szkła, przedmioty metalowe i drewniane, kości zwierzęce.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, s. 337-348.

Obierwia-Smolińska, st. 10, gm. Lelis, woj. mazowieckie, AZP 37-70/52

patrz: neolit

Ojców, Jaskinia Łokietka, st. 24, woj. małopolskie, AZP 99-55/22

patrz: paleolit

Olszówka, st. (Aut. 70), gm. Gardeja, woj. pomorskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

OLKUSZ, ul. Mickiewicza, gm. *loco*, woj. małopolskie

- kompleks kościoła Świętego Ducha i klasztoru datowany na koniec okresu średniowiecza (XV w.) - okres nowożytny

Nadzór archeologiczny, przeprowadzony we wrześniu przez Dariusza Rozmusa (autor sprawozdania, D. Rozmus Badania Archeologiczne-Dokumentacja Zabytków). Finansowane przez Urząd Miejski w Olkuszu.

Teren, na którym przeprowadzono prace związane z położeniem kabla światłowodowego, był w przeszłości poddany rozlicznym pracom ziemnym, co spowodowało przemieszanie materiału archeologicznego.

Niewątpliwym sukcesem jest odkrycie reliktyw muru kamiennego. Są to prawdopodobnie pozostałości fundamentów zabudowań związanych z kompleksem kościoła Świętego Ducha i klasztoru „duchaków”. Dzięki badaniom geofizycznym można w miarę dokładnie określić zasięg reliktyw głównej kubatury klasztoru. Badania archeologiczne w tym rejonie spowodowałyby jednak całkowite zniszczenie zabytkowego parku. Będzie to rzutować na planowanie ewentualnych przyszłych inwestycji w tej części miasta.

W przypadku zabytków ruchomych uwagę zwraca medalik św. Teresy de Avila kanonizowanej w 1622 r., co stanowi terminus post quem dla znalezisk tego typu (kult świętej mógł się co prawda szerzyć wcześniej, ale na ziemiach polskich należy przyjąć jego wystąpienie raczej w XVII w.). Ciekawym znaleziskiem również rączka noża lub szydła zdobiona ornamentem kropek. Najstarsza ceramika pochodzi z XV w.

Dokumentacja i materiały zabytkowe z badań znajdują się w Miejskim Ośrodku Kultury w Olkuszu.

OLSZTYN, st. XXIII, wyk. 1, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 24-61

- zamek z okresu późnego średniowiecza, nowożytności

Wyprzedzające badania archeologiczne, przeprowadzone od 10 do 22 lipca przez mgr Izabelę Mirkowską (autorka sprawozdania, WKZ w Olsztynie). Finansowane przez Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.